

SSC Weekly Focus

บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของประเทศไทยรายสัปดาห์ ฉบับที่ ๒๑/๕๗ | ๑๗ - ๒๓ ก.พ.๕๗

ยุทธศาสตร์ปริทรรศน์ : ร่างยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐฯ ๒๐๑๔

สหรัฐฯ ได้มีการทบทวนแนวคิดและประเด็นสำคัญเพื่อนำมาจัดทำยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐฯ ปี ๒๐๑๔ โดยใช้ข้อมูลสนับสนุนจาก “Global Trend 2030” ของสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติสหรัฐฯ (National Intelligence Council: NIC) ซึ่งให้ความสำคัญใน ๕ ประเด็น คือ การเป็นผู้นำการจัดระเบียบโลก, ความมั่นคงด้านไซเบอร์ การก่อการร้าย อาวุธนิวเคลียร์, การเข้าถึงทรัพยากรทางยุทธศาสตร์ และภูมิภาคตะวันออกกลาง, การเป็นผู้นำเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์, และ การขยายความร่วมมือทางทหารและการป้องกันประเทศ ทั้งนี้ การศึกษายุทธศาสตร์ความมั่นคงของประเทศมหาอำนาจอื่นๆ จะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาวางยุทธศาสตร์ของไทยเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับ ภัยคุกคามที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ต่อไป...

รัฐบาลประธานาธิบดีโอบามาสมัยที่ ๒ ได้มีการทบทวนกรอบแนวความคิดที่จะนำมาใช้ใน (ร่าง) ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติของสหรัฐฯ ฉบับใหม่ปี ๒๐๑๔ ซึ่งคาดว่าจะประกาศใช้ภายในเดือน ต.ค. ๒๐๑๔ นี้ โดยมีการปรับประเด็นเพียงบางส่วนที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญเพิ่มเติมจากยุทธศาสตร์ความมั่นคงฯ ฉบับเดิมที่ประกาศใช้เมื่อเดือน พ.ค.๒๐๑๐ ในสมัยแรกของรัฐบาลประธานาธิบดีโอบามาที่ได้ให้ความสำคัญในประเด็นต่างๆ อาทิ การเสริมสร้างและขยายสถานะความเป็นผู้นำของสหรัฐฯ, การยุติสงครามในอิรัก, การทำลายกลุ่มก่อการร้ายอัลเคด้า และความมุ่งมั่นในการฟื้นฟูเศรษฐกิจภายในประเทศ แต่ทั้งนี้จากบริบทแวดล้อมของโลกที่เปลี่ยนไป จึงได้นำมาสู่การทบทวนกรอบแนวคิดทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงฯ ฉบับใหม่ ปี ๒๐๑๔ ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีทิศทางที่ต่อเนื่องจากเดิม

การปรับทบทวนยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ ปี ๒๐๑๔
การปรับกรอบแนวคิดและทบทวนยุทธศาสตร์ฯ ได้ใช้ข้อมูลสนับสนุนจากการประเมินสถานการณ์ของสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติสหรัฐฯ (National Intelligence Council: NIC) ที่จัดทำ “Global Trend 2030” ซึ่งคาดการณ์ทิศทางและแนวโน้มของโลกในอนาคตที่จะมีการกระจายอำนาจและเปลี่ยนขั้วอำนาจไปสู่ทางทิศตะวันออกและทิศใต้, การเกิดตัวแสดงใหม่ที่ไม่ใช่รัฐเพิ่มขึ้นในสังคมโลก, ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีและนำไปใช้ในทางที่ผิด รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่ส่งผลให้มีความต้องการทรัพยากรเพิ่มขึ้นด้วย โดยแนวโน้มทั้งหมดข้างต้นส่งผลให้สถานะแวดล้อมของโลกในอนาคตเผชิญกับภัยคุกคามมากขึ้น และย่อมกระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐฯ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ในขณะเดียวกันสหรัฐฯ กลับมีทรัพยากรด้านความ

มั่นคงที่จะนำมาใช้เพื่อรองรับกับภัยคุกคามอย่างจำกัด และสหรัฐฯ จะไม่สามารถทุ่มทรัพยากรของตนเพื่อรักษาความมั่นคงไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกโดยลำพังได้อีกต่อไป รวมทั้งต้องมีการปรับทิศทางของยุทธศาสตร์ฯ ไปในแนวทางของการขยายความร่วมมือเพื่อสร้างพันธมิตรหรือแนวร่วมระหว่างประเทศให้เกิดขึ้น

ประเด็นสำคัญเพิ่มเติมในร่างยุทธศาสตร์ความมั่นคงฯ ๒๐๑๔

หลังจากรับตำแหน่งประธานาธิบดีในสมัยที่ ๒ ประธานาธิบดีโอบามาได้แถลงนโยบายการต่างประเทศต่อสมาชิกสภาใหญ่สหประชาชาติเมื่อเดือน ก.ย.๒๐๑๓ ที่ผ่านมา โดยประเด็นที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ ภูมิภาคตะวันออกกลาง ซึ่งเป็น ๑ ในข้อปรับปรุงยุทธศาสตร์ความมั่นคงฯ ฉบับใหม่ด้วย โดยการทบทวนและปรับแนวคิดด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคงฯ ได้มุ่งให้ความสำคัญเพิ่มเติมใน ๕ ประเด็น ดังนี้

๑. การเป็นผู้นำการจัดระเบียบโลก > การเปลี่ยนผ่านจากตะวันออกสู่ตะวันออก และจากรัฐผู้ตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ ซึ่งจีนและอินเดียเป็นประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งบราซิล รัสเซีย และแอฟริกาใต้ อีกทั้งยังมีตัวแสดงอื่นที่ไม่ใช่รัฐ อาทิ NGOs บรรษัทข้ามชาติ องค์กรทางศาสนา ที่เข้ามามีบทบาทในประชาคมโลกเพิ่มมากขึ้น

๒. ความมั่นคงด้านไซเบอร์ การก่อการร้าย อาวุธนิวเคลียร์ > ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มาควบคู่กับภัยคุกคาม โดยในอนาคตความมั่นคงด้านไซเบอร์ยังอาจเป็นภัยคุกคามต่อการทหาร ดังนั้นสหรัฐฯ จะมุ่งขยายการจ้างงานผู้เชี่ยวชาญ การฝึกอบรมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้เกิดความชำนาญ รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการต่อต้านการก่อการร้าย อาทิ เทคโนโลยีโดรน การพัฒนาความสามารถของดาวเทียม เป็นต้น

๓. การเข้าถึงทรัพยากรทางยุทธศาสตร์ และภูมิภาคตะวันออกกลาง > ความต้องการน้ำมันที่เพิ่มขึ้น ทำให้การแข่งขันเพื่อเข้าถึงแหล่งพลังงานของโลกเพิ่มขึ้นด้วย โดยสหรัฐฯ ให้ความสำคัญต่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการรักษาความมั่นคงและปลอดภัยในภูมิภาคตะวันออกกลางที่ถือเป็นแหล่งพลังงานสำคัญ รวมทั้งมุ่งเน้นการเจรจานิวเคลียร์กับอิหร่าน และการเจรจาสันติภาพระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์

๔. การเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ > โดยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน การสร้างสรรค์นวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เพื่อสนองความต้องการผู้บริโภคในตลาดโลก การเปลี่ยนจากตลาดแรงงานไปสู่การลงทุน การพัฒนาแรงงานฝีมือ การรักษาสมดุลของหนี้สาธารณะ

๕. การขยายความร่วมมือทางทหารและการป้องกันประเทศ > การยุติสงครามในอิรักและอัฟกานิสถาน การดำเนินการในลิเบีย ภายใต้ภารกิจของ NATO โดยสหรัฐฯ เห็นว่าควรต้องมีการขยายความร่วมมือเพื่อใช้กองกำลังทหารร่วมกันในประชาคมโลก รวมทั้ง

ความเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์จากฝั่งตะวันตกมาสู่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ซึ่งสหรัฐฯ จะต้องดำเนินงานอย่างใกล้ชิดมากขึ้นกับไต้หวัน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และออสเตรเลีย รวมทั้งการถ่วงดุลอำนาจของจีน เพื่อรักษาเสถียรภาพความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ร่างยุทธศาสตร์ความมั่นคงสหรัฐฯ กับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

การทบทวนร่างยุทธศาสตร์ดังกล่าวทำให้ได้เห็นภาพรวมความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมของโลก และพื้นที่ที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญเพิ่มเติมใน ๕ ประเด็น ซึ่งเป็นผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐฯ ทั้งนี้ ประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกอย่างชัดเจน คือ การขยายความร่วมมือทางทหารและการป้องกันประเทศ กล่าวคือ

๑. ในห้วงปีที่ผ่านมา สหรัฐฯ ประสบกับปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ ซึ่งส่งผลให้มีการตัดลดงบประมาณในหลายรายการ ซึ่งอาจรวมถึงงบประมาณที่เกี่ยวข้องในยุทธศาสตร์ความมั่นคงและยุทธศาสตร์การทหารด้วย โดยสหรัฐฯ จะไม่สามารถทุ่มทรัพยากรด้านการทหารและความมั่นคงไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกได้เต็มที่อีกต่อไป จึงจำเป็นต้องขยายความร่วมมือไปยังประเทศต่างๆ รวมทั้งใช้ปฏิบัติการทางทหารให้อยู่ภายใต้กรอบของ NATO

๒. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาความสามารถทางการทหารของจีน ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงได้ในอนาคต ทำให้การดำเนินนโยบายของสหรัฐฯ ต่อจีนที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะ “frenemy” (friend + enemy) คือ จีนเป็นทั้งเพื่อนและศัตรู จึงมีทั้งความร่วมมือและความขัดแย้ง จะยังคงต้องดำเนินต่อไป ซึ่งส่งผลต่อนโยบายการหวนคืนเอเชียของสหรัฐฯ

๓. การปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เส้นทางเดินเรือ อาทิ การป้องกันโจรสลัด การปิดช่องแคบฮอร์มุซ และช่องแคบมะละกา ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวจำเป็นต้องขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงออกไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าการศึกษายุทธศาสตร์ความมั่นคงของสหรัฐฯ และประเทศมหาอำนาจอื่นๆ และนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ จะเป็นประโยชน์ต่อทิศทางการดำเนินการด้านความมั่นคงของไทย เพื่อสามารถวางยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับภัยคุกคามที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับไทยได้ต่อไป...

อ้างอิง :

- Rethinking U.S. Security Strategy . <http://www.nytimes.com/>
- Obama will deliver second-term national security strategy in spring 2014 . <http://dailycaller.com/>
- Obama to issue a new statement of U.S. national security strategy . <http://www.washingtonpost.com/>
- National Security Strategy 2013. <https://www.utexas.edu/>